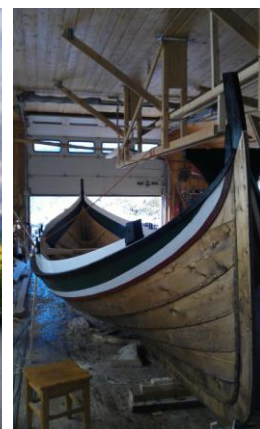
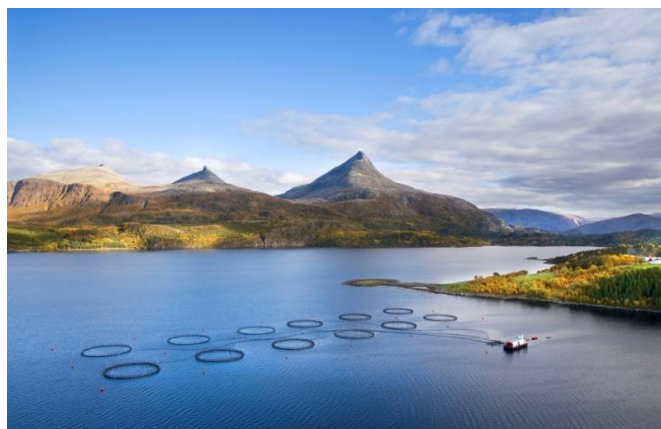

Omstilling Bindal

Handlingsplan 2015

1. INNLEDNING	3
1.1 UTVIKLINGSANALYSEN - KORT OPPSUMMERT	3
1.2 HVA SIER OMSTILLINGSPLANEN?	4
1.2.1 OMSTILLINGSPLANEN MÅLSETTINGER	4
1.2.2. OMSTILLINGSPLANENS INNSATSOMRÅDER	4
1.3 OM HANDLINGSPLANEN	4
1.4 FRISTER FOR IMPLEMENTERING AV HANDLINGSPLAN	5
2. MÅL	6
2.1 RESULTATMÅL FOR OMSTILLINGSARBEIDET	6
2.2 EFFEKTMÅL OG LANGSIKTIGE RESULTATER	6
2.3 DELMÅL OG MÅLEINDIKATORER	7
3. INNSATSOMRÅDER	8
3.1 TREBEARBEIDENDE INDUSTRI	9
3.2 EN MER VARIERT NÆRINGSSTRUKTUR	11
3.3 KOMPETANSE OG REKRUTTERING	13
4. BUDSJETT OG FINANSIERING	14

1. Innledning

1.1 Utviklingsanalysen - kort oppsummert

Bakgrunnen for omstillingsarbeidet i Bindal er primært langvarig nedgang i befolkningstall og nedleggelse av dørfabrikken Bindalsbruket. Å snu denne befolkningsutviklingen og stabilisere innbyggertallet vil være svært viktig for å sikre at samfunnet i Bindal er levedyktig også i årene som kommer.

Konkursen ved Bindalsbrukets våren 2013 forsterket et allerede svakt næringsliv i Bindal og har forsterket den negative trenden i kommunen med fraflytting og lite fremtidstro. I tillegg har nedgangen i antall sysselsatte i landbruket i Bindal vært svært stor. Dette er med på å forsterke den negative trenden og forsterke fraflyttingen fra kommunen.

Kommunen har flere ressurser som kan og må brukes til å snu den negative trenden. Svært mange av innbyggerne i kommunen har via tidligere arbeid på Bindalsbruket spisskompetanse innenfor trebearbeidende industri. Å tiltrekke seg bedrifter innenfor denne sektoren til Bindal og å få nyetableringer innenfor denne sektoren i Bindal anses som et nøkkelpunkt for å få økt næringsaktivitet i Bindal.

Bindal har også en del naturgitte forutsetninger som kan utnyttes for å skape nye arbeidsplasser. Matproduksjon, både til lands og i sjøen, har blitt pekt på som en nøkkelsektor. I tillegg har kommunen et uutnyttet potensial innenfor mineral- og energiutvinning og reiseliv.

Den viktigste lærdommen fra konkursen på Bindalsbruket er at man bør ha et næringsliv med flere bedrifter som bidrar til sysselsettingen i Bindal. Dette sikrer et mer robust og mindre sårbart næringsliv i kommunen og gjør arbeidsmarkedet mindre utsatt for store svingninger som følge av konkurser.

Bindal har betydelige utfordringer knyttet til attraktivitet og vekstkraft. Bindal har et ensidig næringsliv, der det er flest sysselsatte i offentlig forvaltning og annen tjenesteyting. De viktigste næringsveiene i kommunen ved siden av offentlig sektor har vært jordbruk, industri, havbruk og handel og tjenesteytende næringer. Det er et omfattende behov for en ekstraordinær satsing på næringsutvikling og innovasjon med sikte på å utvikle nye arbeidsplasser i kommunen slik at kommunen på lang sikt blir mindre sårbar for svingninger i arbeidsmarkedet.

Bindal kommune har hatt en relativt god kommuneøkonomi. Nedgangen i folketallet innebærer imidlertid at kommunen må redusere driftsomfanget. Dette vil få konsekvenser for tjenestetilbudet som kommunen kan tilby sine innbyggere. Dette arbeidet er igangsatt.

1.2 Hva sier omstillingsplanen?

Omstillingsplanen hensyntar de anbefalte prioriteringer fra den strategiske utviklingsanalysen.

Bakgrunnen for omstillingsprosessen er primært befolkningsnedgang og tap av arbeidsplasser den siste tiden, på grunn av nedleggelse av Bindalsbruket og en sysselsettingsnedgang i landbruket. Det vil være naturlig at innsatsområdene i omstillingsplanen jobber for å løse disse utfordringene.

1.2.1 Omstillingsplanen målsettinger

I utgangspunktet foreslås det tre hovedmål på omstillingsarbeidet. Disse er valgt ut fra bakgrunnen til omstillingsarbeidet:

- 50 nye, lønnsomme arbeidsplasser i Bindal innen 2020
- 550 sysselsatte i Bindal innen 2020 og
- 1500 innbyggere i 2020

1.2.2. Omstillingsplanens innsatsområder

Omstillingsplanen foreslår 3 innsatsområder:

- Det første innsatsområdet vil være trebearbeidende industri. Å få ny aktivitet på Brukstomta Næringspark, de tidligere lokalene til nå nedlagte Bindalsbruket, er en prioritert oppgave.
- Innsatsområde nummer to vil være å få et mer variert og solid næringsliv også utenfor industriområdet. For å unngå at man i fremtiden havner i en ny, sårbar situasjon med nedleggelse av hjørnesteinsbedrifter, er det viktig å satse på å få et mest mulig variert næringsliv i kommunen innenfor flere sektorer.
- Det siste innsatsområdet vil være rettet mot den generelle utvikling av næringslivet i Bindal. Kompetanseinnhold og nivå i framtidig næringsvirksomhet vil være vesentlig for å opprettholde og videreutvikle konkurransefortrinn i de bedriftsmiljøer som eksisterer, og for å fremme nødvendig nyskaping. En viktig del av Bindals utfordring vil derfor være å legge rette for økt entreprenørskap, rekruttering, kompetanseheving og kunnskapsoverføring.

1.3 Om handlingsplanen

Det er kommunen, som eier av omstillingsstatusen, som har ansvar for at det blir utarbeidet en omstillingsplan og handlingsplan. Utvikling av omstillingsplan og handlingsplan for det første omstillingsåret er organisert som et prosjekt og definert som et forprosjekt. Arbeidet er gjennomført som er forprosjekt eid av Bindal kommune. Bindal kommune oppnevnte ei styringsgruppe for prosjektet under ledelse av Marit Røstad.

Handlingsplaner skal utarbeides for hvert år av omstillingsperioden og definere konkrete aktiviteter eller prosjekter under hvert innsatsområde, med budsjett. Utarbeidelse av handlingsplaner skal i normal drift av omstillingsprogrammet initieres og gjennomføres av programorganisasjonen, i Bindals tilfelle Bindal Initiativ AS. Handlingsplanen skal godkjennes av Bindal kommune, og den skal danne grunnlag for

søknad om neste års finansiering som et spleiselag mellom Bindal kommune og Nordland fylkeskommune.

1.4 Frister for implementering av handlingsplan

Omstillingsprogrammet for Bindal har tidsperspektivet 2015-2020. Det er igangsatt svært mange prosesser sommeren/høsten 2014 knyttet til kommunens kjøp av Brukstomta og kommunens arbeid med å fylle lokalene med nye virksomheter. Det er avgjørende for Bindal og for utvikling av Brukstomta Næringspark at disse prosessene ikke stopper opp. Bindal kommune legger derfor til grunn at handlingsplanen for 2015 også vil gjøres gjeldende for perioden fra 9.oktober 2014. Handlingsplanen vil således ha en varighet på ca. 15 måneder.

I normal drift av omstillingsprogrammet skal forslag til neste års handlingsplan oversendes Bindal kommune senest 20. november. Forslag til handlingsplan for 2016 skal altså være oversendt Bindal kommune senest 20. november 2015.

2. Mål

2.1 Resultatmål for omstillingsarbeidet

I utgangspunktet foreslås det tre hovedmål på omstillingsarbeidet. Disse er valgt ut fra bakgrunnen til omstillingsarbeidet:

- 50 nye, lønnsomme arbeidsplasser i Bindal innen 2020
- 550 sysselsatte i Bindal innen 2020 og
- 1500 innbyggere i 2020

I omstillingsperioden frem til 2020 ønsker man å etablere minimum netto 50 nye, private arbeidsplasser.

Samtidig med at antall innbyggere har sunket, har også antall sysselsatte i Bindal blitt sterkt redusert. Per i dag er det om lag 500 sysselsatte i Bindal. I løpet av omstillingsperioden ønsker vi at dette øker med 50, slik at antall sysselsatte i Bindal blir 550 i løpet av perioden.

Det siste hovedmålet er at det skal være 1500 innbyggere, tilsvarende dagens innbyggertall, i Bindal i 2020. Kommunen har opplevd en jevn befolkningsnedgang de siste femti årene og denne trenden er nødt til å snu for at Bindal også i fremtiden skal være et livskraftig samfunn.

2.2 Effektmål og langsiktige resultater

Effektmålene – eller formålet – for omstillingsarbeidet beskriver den ønskede framtidige situasjonen som skal oppnås. Effektmålene for Bindals del er uttrykt slik:

- Styrket omstillings- og utviklingsevne hos kommunen og næringslivet i Bindal
- Sterkere fremtidstro blant lokalbefolkningen og økt bo- og blilyst i Bindal
- Økt verdiskapning ved at området får en mer robust og bredere næringsstruktur
- En større vilje og evne i Bindal til å skape sin egen arbeidsplass
- Bedre nettverksbygging og økt samhandling i regionen
- Bedre samhandling også med andre regioner og eksterne miljø
- Rolleavklaring og effektivisering av kommunens oppgaver i næringsutviklingen

Langsiktige resultater skal beskrive hva omstillingsarbeidet skal oppnå, og er knyttet til omstillingsarbeidets resultater og leveranser:

- Høyere sysselsetting og vekst i verdiskapinga i Bindal
- Et mindre sårbart næringsliv i Bindal. Dette innebærer flere lønnsomme bedrifter, en variert næringsstruktur med mindre avhengighet av en stor enkeltsysselsetter
- Flere gründere og høyere etablererfrekvens

- En befolkningsutvikling som snur og innbyggertallet i Bindal flater ut – eller vokser

2.3 Delmål og måleindikatorer

I omstillingsarbeidet vil hovedfokuset ligge på å nå de tre hovedmålene tidligere definert. Vi velger også å definere noen delmål for omstillingsarbeidet. I tillegg kan det være hensiktsmessig å se på noen konkrete målindikatorer underveis. Disse er ikke et mål i seg selv, men er viktige indikatorer på hvordan omstillingsarbeidet, og den generelle utviklinga i Bindal, utvikler seg underveis.

Delmål:

- Nettovekst på tre nye bedrifter i Bindal per år
- Det skal til enhver tid finnes gode, tilrettelagte arealer for boligbygging og næringsdrift i Bindal
- Servicetilbudet i Bindal opprettholdes på minimum 2014-nivå

Måleindikatorer:

- En årlig bedring i plasseringen i kommune-NM, Nærings-NM og Kommunebarometeret med 2013 som utgangspunkt

3. Innsatsområder

Bakgrunnen for omstillingsprosessen er primært befolkningsnedgang og tap av arbeidsplasser den siste tiden, på grunn av nedleggelse av Bindalsbruket og en sysselsettingsnedgang i landbruket. Det vil være naturlig at innsatsområdene i omstillingsplanen jobber for å løse disse utfordringene.

Dersom arbeidsplassmålet fra 2.1 beskrevet som nye arbeidsplasser periodiseres gjennom hele perioden, får vi følgende målsetting pr år:

Innsatsområder/år	2014/2015	2016	2017	2018	2019	2020	Sum
Trebearbeidende industri	10	8	5	3	2	2	30
En mer variert næringsstruktur	2	2	3	4	4	5	20
Kompetanse og rekruttering	-	-	-	-	-	-	-
Sum pr år	12	10	8	7	6	7	50

Handlingsplanen beskriver ikke selve prosjektene, men mulige tiltak/eksempler på tiltaksområder innenfor hvert innsatsområde.

I praksis vil prosjektilfang styre en del av budsjettet, forutsatt at disse prosjektene er innenfor de definerte innsatsområder.

3.1 Trebearbeidende industri

Basert på menneskelige ressurser i form av kompetanse, nettverk og arbeidskraft, samt anlegg og infrastruktur, antas det å ligge betydelige muligheter innenfor utvikling av trebearbeidende industri. Sentralt i dette arbeidet, og som et betydelig suksesskriterium, står Brukstomta Næringspark. Arbeidet med realisering av næringsparken blir derfor svært viktig.

Det antas at dette trolig er det innsatsområdet som vil gi størst effekt på kort sikt, og det anbefales at en holder stort trykk på dette området i starten for å utnytte det momentum som finnes i Bindal nå.

Mål trebearbeidende industri

- Minst netto 30 nye arbeidsplasser innen trebearbeidende i Bindal innen 2020.

Mål trebearbeidende industri for 2014/2015

- Minst netto 10 nye arbeidsplasser innen trebearbeidende i Bindal i 2014/2015

Arbeidsplassmålet skal nås gjennom fokusert innsats på to strategier; Brukstomta Næringspark og bedriftsrettede tiltak for bedrifter innen trebearbeidende virksomhet i hele Bindal. Arbeidsplassmål, prosjektmål og ressursbruk innen den enkelte strategi og dens tiltak er beskrevet i tabellen nedenfor:

	Resultatmål - arb.plasser	Prosjektmål	Budsjett kr
Tiltaksområde A: Brukstomta Næringspark	8		1.600.000
Tiltak A1: Brukstomta Næringspark		Brukstomta Næringspark etablert som et hensiktsmessig verktøy for utvikling og utnyttelse av eiendom, bygningsmasse og kompetanse/arbeidskraftressurser	
Tiltak A2: Bedriftsrettede tiltak for nye etableringer		Minimum to bedrifter etablert i Brukstomta Næringspark	
Tiltaksområde B: Bedriftsrettede tiltak for bedrifter innen trebearbeidende i hele Bindal	2		400.000
Tiltak B1: Bedriftsrettede tiltak med tanke på nyetableringer/knopp-skytinger		Minimum 1 knopp-skyting fra eksisterende bedrift	
Sum	10		2.000.000

Resultatmål – arbeidsplassmål – er beskrevet på strateginivå og ikke på tiltaksnivå.

3.2 En mer variert næringsstruktur

En ønsker med dette innsatsområdet å få et mer variert og solid næringsliv – i hele kommunen. For å unngå at man i fremtiden havner i en ny, sårbar situasjon med nedleggelse av hjørnesteinsbedrifter, er det viktig å satse på å få et mest mulig variert næringsliv i kommunen innenfor tre foreslåtte sektorer; reiseliv og opplevelsesbaserte næringer, matproduksjon og fornybar energi og mineral.

Mål mer variert næringsstruktur

Minst netto 20 nye arbeidsplasser innen reiseliv og opplevelsesbaserte næringer, matproduksjon og fornybar energi og mineral innen 2020

Mål mer variert næringsstruktur for 2014/2015

- Minst netto 2 nye arbeidsplasser innen reiseliv og opplevelsesbaserte næringer, matproduksjon og fornybar energi og mineral i Bindal i 2014/2015

Arbeidsplassmålet skal nås gjennom fokusert innsats på tre strategier; Reiseliv og opplevelsesbaserte næringer, matproduksjon og mineral og energi. Arbeidsplassmål, prosjektmål og ressursbruk innen den enkelte strategi og dens tiltak er beskrevet i tabellen nedenfor:

	Resultatmål – arb.plasser	Prosjektmål	Budsjett
Tiltaksområde C: Reiseliv og opplevelsesbaserte næringer	1		250.000
Tiltak C1: Utvikle samarbeidsrelasjoner		Et mer slagkraftig og mer salgs- og markedsorientert reiseliv i Bindal	
Tiltak C2: Økt fokus på vertskapsrollen og profesjonalitet		Økt kompetanse i reiselivsnæringen	
Tiltak C3: Attraksjonsutvikling		Bedre og mer attraktive reiselivsprodukter	
Tiltak C4: Produktpakking		Salgbare produktpakker som er attraktive i markedet	
Tiltaksområde D: Matproduksjon	1		250.000
Tiltak D1: Vurdere mulighet for foredling		Bedre beslutningsgrunnlag for etablering av foredling i Bindal	
Tiltak D2: Ny produksjon – større volum		Bedre beslutningsgrunnlag for nye produksjonsfasiliteter for oppdrett	
Tiltak D3:		Bedre beslutningsgrunnlag for nye	

Arealbruksplan sjø		produksjonsfasiliteter for oppdrett	
Tiltak D4: Økt markedsorientering i jordbruksnæringa		Økt markedsorientering og nye/bedre produkter vil bidra til sysselsettingsvekst i landbruket	
Tiltaksområde E: Energi og mineral	0		200.000
Tiltak E1: Følge opp og støtte beslutningsprosesser fornybar energi		Etablering av ny produksjon innen fornybar energi	
Tiltak E2: Avdekke og kommunisere potensialet innen mineral samt tiltrekke seg aktører		Bedre grunnlag for etablering av virksomhet innen mineral	
Tiltak E3: Vurdere behov for infrastruktur knyttet til mineralutvinning		Bedre grunnlag for etablering av virksomhet innen mineral	
Sum	2		700.000

Resultatmål – arbeidsplassmål – er beskrevet på strateginivå og ikke på tiltaksnivå.
Budsjett er på strateginivå.

3.3 Kompetanse og rekruttering

Lokalt og regionalt næringsliv har arbeidstakere med fagtradisjoner og -kompetanse. Kompetanseinnhold og nivå i framtidig næringsvirksomhet vil være vesentlig for å opprettholde og videreutvikle konkurransefortrinn i de bedriftsmiljøer som eksisterer, og for å fremme nødvendig nyskaping. En viktig del av Bindals utfordring arbeid vil derfor være å legge rette for økt entreprenørskap, rekruttering, kompetanseheving og kunnskapsoverføring. En viktig oppgave vil være å bistå næringsliv med å etterspørre kunnskap og kompetansehevende tiltak.

Mål kompetanse og rekruttering

Målsettingene innenfor området vil være knyttet til måloppnåelse innen de to andre innsatsområdene samt kommunens effektmål og ønske om langsiktige resultat.

Mål kompetanse og rekruttering 2014/2015

Gjøre næringslivet i Bindal oppmerksom på de muligheter som finnes i kompetansehevende tiltak og sette i gang arbeidet med å bistå næringslivet i Bindal med kompetanseheving.

	Resultatmål - arb.plasser	Prosjekt mål	Budsjett
Tiltaksområde F: Kompetanse	0		400.000
Tiltak F1: Økt gründerkompetanse		Gjennomføre etablererkurs	
Tiltak F2: Produksjonsoptimalisering		Bedre lønnsomhet og økt produktivitet i bedriftene	
Tiltak F3: Økt landbrukskompetanse		Øke landbrukskompetansen i Bindal for å sikre sysselsetting i næringen	
Tiltaksområde G: Rekruttering	0		300.000
Tiltak G1: Strategisk ledelse		Øke verdiskapingen i Bindal gjennom enda bedre ledelse	
Sum	0		700.000

4. Budsjett og finansiering

Budsjetterte kostnader		2014/2015
1. Trebearbeidende industri		
	A. Brukstomta Næringspark	1.600.000
	B. Bedriftsrettede tiltak	400.000
<i>Sum trebearbeidende Industri</i>		<i>2.000.000</i>
2. En mer variert næringsstruktur		
	C. Reiseliv og opplevelsesbaserte næringer	250.000
	D. Matproduksjon	250.000
	E. Energi og Mineral	200.000
<i>Sum En mer variert næringsstruktur</i>		<i>700.000</i>
3. Kompetanse og rekruttering		
	F. Kompetanse	400.000
	G. Rekruttering	300.000
<i>Sum kompetanse og rekruttering</i>		<i>700.000</i>
Sum Innsatsområdene		3.400.000
Administrasjon		600.000
Sum kostnader		4.000.000
Finansiering		
Bindal kommune		1.000.000
Nordland fylkeskommune		3.000.000
Sum finansiering		4.000.000

Prosjekteiernes egenfinansiering i prosjektene kommer i tillegg. Omstilling Bindals andel av prosjektfinansiering bør normalt ikke overstige 50%.